

SVENSKT NÄRINGSLIV

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
familjerätt

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr:

SN 2022-164

Er referens/dnr:

Ju2022/03499

2023-02-17

Remissvar

Angående förslag till nytt direktiv om anpassning av reglerna om utomobligatoriskt skadeståndsansvar vad gäller artificiell intelligens (direktivet om skadeståndsansvar gällande AI)

Svenskt Näringsliv anser att

- Direktivet om skadeståndsansvar gällande AI, AILD, ska innehålla samma begrepp och definitioner som förslaget om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens), AI-akten, artikel 2, och därför måste AI-akten färdigställas innan AILD kan diskuteras i rådet och parlamentet.
- Kravet på utlämnandet av bevis måste begränsas, artikel 3, då den medför oproportionella krav på utlämnande av information, inte minst för SMEs. Dessutom skyddas inte företagshemligheter utan kan komma till konkurrenters kännedom.
- De långtgående konsekvenserna av artikel 4, ökar avsevärt riskerna för leverantörer av AI-system då de lättare kan hållas ansvariga av nationella domstolar på grund av presumtionen om orsakssamband mellan svarandens fel och det resultat som produceras av AI-systemet som ledde till en skada.
- En ny artikel, 4a, bör introduceras där genomförd bedömning av överensstämmelse (artikel 43, conformity assessment) eller certifiering (artikel 44) enligt krav i AI-akten utgör bevisning för att leverantören inte varit oaktsam.
- Artikel 5: I översynen ska kommissionen utvärdera om behov finns av försäkring. Denna riskbedömning ska lämnas till företag som är bäst lämpade att göra en riskbedömning av försäkringsbehovet.

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
svensknaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

- Artikel 7: Ikraftträdande och tillämpning av AILD måste knytas till AI-aktens tidsramar.

Flera av de risker som är förknippade med AI är inte kopplade till risken för person eller saksador, utan till risken för kränkningar av grundläggande fri- och rättigheter. Ett förbud mot diskriminering finns uttryckt i till exempel Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Den svenska regleringen finns i huvudsak i diskrimineringslagen (2008:567). Därtill kommer dataskyddslagstiftningen som rättsligt skyddar personuppgifter och den personliga integriteten.¹

Skadeståndsansvaret för AI-relaterade skador bestäms i huvudsak av nationella regler. På EU-nivå finns bland annat produktansvarsdirektivet. Men för artificiell intelligens föreslås genom AILD ett särskilt ansvarsregelverk. För att skapa ett tydligt regelverk måste AILD utgå ifrån och spegla innehållet i den föreslagna AI-akten, som i stora delar är en säkerhetsreglering.

Artikel 3, Utlämnande av bevis

Domstolen kan besluta att svaranden (eller, under vissa omständigheter, leverantörer och användare) ska lämna ut relevant bevisning om ett specifikt AI-system med hög risk (enligt definitionen i AI-akten). Vågran att följa ett föreläggande om att lämna ut bevis leder till en presumtion om att svaranden har gjort sig skyldig till fel.

I vanliga domstolsförfaranden leder underlåtenhet att följa ett föreläggande om utlämnande inte nödvändigtvis till presumtion om fel, utan skulle i stället leda till påföljder eller böter. Den rättsliga grunden för att införa sådana stränga åtgärder i direktivet om AI-ansvar är oklar. I artikel 3.5 behövs ytterligare förtydliganden för att fastställa vilket ansvar som utgör en omsorgsplikt, hur efterlevnad definieras och från vilken tidpunkt ansvaret för dessa uppgifter kommer att övervägas.

De långtgående bestämmelserna om tillhandahållande av information är problematiska för företag. Företagen behöver skydda företagshemligheter, immateriella rättigheter, konfidentiell information och personuppgifter.

Specifika AI-system skyddas främst endast till viss del genom immateriella rättigheter förutom skyddet av företagshemligheter. Om företagshemligheter har avslöjats är de rättsliga mekanismerna och rättsmedlen för att förhindra att de utnyttjas otillräckliga. Artikel 3 borde därför ange att sekretess gäller för allt utlämnat material. Likaså måste tillgången och möjlighet till spridning av informationen begränsas.

I artikel 3.1 hänvisas det till "relevant bevisning" och 3.4 hänvisar endast till information "som är nödvändig och proportionell för att stödja [skadeståndstalan]". Svenskt Näringsliv anser omfattningen av de handlingar som ska delas behöver begränsas och preciseras. Relevant bevisning borde motsvara AI-aktens informations- och transparensbestämmelser.

I skäl 17 anges att "ett föreläggande om utlämnande av uppgifter bör leda till en minskning av onödiga rättstvister". AILD skulle tvärtom kunna leda till ökat antal oseriösa och omfattande tvister. Detta gäller särskilt med tanke på att AILD-förslaget föreskriver att kårande kan väcka grupptalan. I vågskålen ligger alltid ökade konsumentpriser och

¹ [Vem tar ansvar för AI?](#), s 14 ff

begränsad tillgången av produkterna på marknaden. För att förhindra falska anspråk bör AILD fastställa krav som de sökande måste uppfylla innan en begäran om utlämnande av uppgifter kan lämnas in.

Artikel 4

Presumtion om orsakssamband vid fel kan motbevisas (artikel 4)

Svenskt Näringsliv är oroad över de långtgående konsekvenserna av artikel 4 i AILD, som avsevärt ökar riskerna för leverantörer (liksom personer som omfattas av en leverantörs skyldigheter) av AI-system. Vid bristande efterlevnad av centrala bestämmelser i AI-lagen kommer företag inte bara att drabbas av stora påföljder enligt själva AI-lagen, utan de kommer också lättare att kunna hållas ansvariga av nationella domstolar tack vare presumtionen om orsakssamband mellan svarandens fel och det resultat som produceras av AI-systemet som ledde till en skada.

Skyldigheten för en skadelidande att visa orsakssamband är en grundläggande rättsprincip och om denna ska frångås behöver lagstiftaren noga överväga alla relevanta omständigheter samt vilka konsekvenserna blir för företaget. Det bör också krävas att den skadelidande kan visa att AI-systemet har använts på det sätt som avsetts av leverantören för att presumtion ska föreligga.

Inför artikel om bevisad aktsamhet

Introducera en ny artikel 4a där genomförd bedömning av överensstämmelse (artikel 43, conformity assessment) eller certifiering (artikel 44) enligt krav i AI-akten är bevisning för att leverantören inte varit oaktsam. Kraven på både risk management assessment (artikel 9 AI-akten) och conformity assessment syftar till att säkerställa tillitsfull och säker AI. Därför anser Svenskt Näringsliv att det vore oproportionerligt om dessa genomförda åtgärder inte spelar någon roll för skadeståndsansvaret.

Artikel 7

Som nämns ovan anser Svenskt Näringsliv att AILD inte ska förhandlas innan AI-akten är färdigställd. Logiskt bör dessutom AILD börja tillämpas efter AI-akten.

AI-akten behöver 48 månaders implementeringstid eftersom framtagande av standarder och Compliance-by-design-verktyg är centrala för att framför allt SME:s ska klara regel efterlevnad och kunna konkurrera på lika villkor.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Carolina Brånby